

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na domu za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

## Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začné „Sl. Gosp.“ četrto ali zadnje četrtletje. Komur je toraj s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Sl. Gosp.“ 80 kr.

Naročnina pošlje se najglaglje s poštno nakaznico upravnštvu „Sl. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.  
Upravnšтво.

## Važno vprašanje za kapitaliste.

Kdor ima denar, ne nosi ga v žepu, ampak skrbi, da ga varno in na dobre obresti naloži. Hranilnice plačujejo dandanes za vloge nizke obresti, zatoraj se njih mnógi ogibljejo; tudi pri rokah niso vsakemu.

Po državnih papirjih kapitalisti ne segajo radi, ker pri teh po skušnji zadnjih let kurs ali veljava ni stalen. Opozoriti hočem kapitaliste zato danes na komunalne in melioracijske zadolžnice, katere izdaja deželna banka českega kraljevstva v Pragi.

To banko je ustanovil deželni zbor česki, deželni odbor pa jo nadzoruje. Banka je pooblašena samo dajati komunalna posojila kraljevstvu českemu, okrajem in občinam v deželi česki. Vsled tega banka ne sme in ne more spekulirati, ona se ne more spuščati v nevarna podjetja, tem manje, ker dežela česka jamči subsidiarno za obrestovanje in izplačanje po banki izdanih zadolžnic. Vsled tega se kurs teh zadolžnic ne spreminja, ni se treba bati zgube na glavnici ali obrestih. Pri vsem tem pa nesejo te zadolžnice 4% obresti in se najmanje v 50 letih izžrebajo.

Obresti se izplačujejo na kupone dne 1. majnika in 1. novembra vsakega leta brez vseh stroškov, brez vsake dače. Dohodkov od teh zadolžnic ni treba fatirati zavoljo dohodninskega davka, ker plačuje deželna banka priobnino.

Kdor hoče ustanovno glavnico dobro in varno naložiti, naj segne po tem papirji; kajti postava z dne 6. aprila 1890, šte. 60 drž. zak. določuje to-le: Komunalne zadolžnice in melioracijska pisma lahko se rabijo v to, da se naloži na-nje denar ustanov taci naprav, ki stojé pod javnim nadzorovanjem; zatem denarji sirotinski, fideikomisni in depositni ter služijo tudi lahko za službene in opravilne varuščine.

Mogoče je tedaj in sodi nalagati v teh papirjih „rešitvene glavnice“, če tudi se priporočajo drugi papirji. Banka ne terja za poslovanje nobene provizije; svoje prostore ima v Pragi, Jungmanova ulica št. 14. a.

## Otvorjenje ljudske šole Celjske okolice.

V torek, dne 15. t. m. vršilo se je slovesno otvorenje ljudske šole za Celjsko okolico in s tem začetek 17. šolskega leta. Ob 8. zjutraj bila je slovesna božja služba v farni cerkvi, katero so služili katehet, prečastiti gospod Krančič. Ob 9. uri zbrali so se učenci v šolskem posloppju, katero je darežljiva občina, Celjska okolica, letos prav lepo in okusno pustila prenarediti ter odločila, da se prepusti to poslopje večinoma za šolske namene. Pri otvorenju bil je navzoč krajni šolski svet z načelnikom g. Ivanom Supancem, deželni poslanec in načelnik okrajnega zastopa, g. dr. Jos. Sernek kot občinski in šolski odbornik, ravnatelj mestne ljudske šole g. Bobisut kot krajni šolski ogleda in vsi gg. učitelji. Nadučitelj, g. Jakob Lopan pozdravil je navzoče ter predstavil šolsko mladino, zdrave in krepke dečke, katerih je bilo precejšnje število. G. Bobisut zahvalil se je občini in krajnemu šolskemu svetu, da so se pripravili šoli primerni prostori, kateri so se tako dolgo pogrešali, ter izrekel v prvi vrsti darežljivi občini Celjske okolice in posebno nje prvemu svetovalcu, g. Ivanu Supancu, kateri je to delo nadzoroval in vodil, za njegov nesebični trud v imenu šolske mladine najtop-

lejšo zahvalo. Izrekel je željo, naj bi bili dečki, kateri se bodo podučevali v teh lepih novih prostorih, enkrat dobri možje, pošteni državljani in iskreni rodoljubi.

G. Lopan opominjal je potem šolsko mladino, naj se izkaže hvaležno s tem, da se bode v teh novih prostorih pridno in marljivo učila ter tudi drugače spodobno vedla, tako da bode drugim šolarjem v lep izgled. S trikratnim živahnim in navdušenim živio-klicem na našega presvitlega cesarja se je končala potem ta res lepa slavnost ter se začelo zapisovanje otrok.

Varčno in pametno gospodarstvo sedanjega občinskega zastopa je omogočilo, da se je šolsko poslopje ne samo šolskim razmeram primerno preuredilo, temveč da se je zamogla ta hiša, katera je lastnina občine Celjske okolice, prepustiti skoraj popolnoma šolskim namenom; občina je toraj izgubila precej dohodkov pri tej hiši, vendar pa ima v blagajni še vedno več denarja, kakor ga je bilo za časa prejšnjega odbora. Vkljub temu, da hiša v mestu, katera se je prepustila za šolo, ne bode nesla toliko, kakor prej, potem, da se je izdalo za preuredbo te hiše blizo 2000 gld., bode občina že letos izplačala Celjski hranilnici dolg v znesku 2400 gid.

Stibeneggovci gledajo po strani in pravijo, da je sedaj lahko gospodariti, ker so oni napeljali na pravo pot; seveda, če imenujejo pravo pot to, da so zabredli v dolgove, metali denar tako reko skozi okno in imeli samo temo v blagajnici, potem imajo že prav; povedano pa naj jim bode enkrat za vselej, da gospodari sedanji občinski zastop pametno in varčno, tako, da je v enem letu prihranil že dosedaj 1600 gid. in bode do konca tega leta prihranil najmanj še kacic 800 gid. ter izplačal vsaj en del dolga, katerega je zapustil prejšnji občinski zastop. Širokoustiti se in dolgove delati je seveda lahko, a štediti in dolgove plačevati je malo težje; prvo so znali oni. drugo pa naj se pridejo učiti k nam!

J. K.

## Gospodarske stvari.

### Konjska dirka v Žalci.

Dne 13. septembra vršila se je na dirkališči pri Žalci konjska dirka, pri jako lepem vremenu in poleg mnogobrojnega občinstva. Dirkanja se je vdeležilo 18 konjev in od teh dobili so darila: Pri pričetni dirki 1 km. dolgotisti g. Franc Osterman iz Arje vasi z rudečebelobilo, 4 leta staro, v 2 minutah 27 sek. prvo darilo: lepo konjsko opravo; Jurij Pospheh iz Kasaze z rujavo, 4 let staro kobilu v 2 min. 45 sek., drugo darilo: 10 sreb. gold., Martin Premšak iz Skoflje vasi, z rudečebelobilo, 3 leta staro kobilu, v 2 min. 47 sek., tretje darilo:

10 sreb. gold., Janez Skoberne iz Liboj s svitlo rujavo, 4 leta staro kobilu v 2 min. 48 sek. četrto darilo: 5 sreb. gold.

Pri dirki plemenskih konj, daljave 2 km. dobili so darila: Jože Stepišnek iz Trnovelj z rudečebelobilo, 11 let staro kobilu v 5 min. 8½ sek. prvo darilo: lepo konjsko opravo, Miha Fesarim iz Arje vasi s črno, 12 let staro kobilu v 5 min. 11 sek. drugo darilo: 15 sreb. gold., Martin Premšak iz Trnovelj, z rujavo, 13 let staro kobilu v 5 min. 16½ sek. tretje darilo: 10 srebr. gold., Jurij Pospheh iz Kasaze z rujavo, 4 leta staro kobilu v 5 minutah 23 sek. četrto darilo: 5 srebrnih gold.

Zopet, kakor že tolikokrat, pokazalo se je, kaj da premorejo naši Savinjski konji v diru; in da so naši konji jako iskani od konjskih kupcev, celo iz inozemstva, kakor tudi to, da so taisti večjidel pri konjskih železnicah na Dunaji, v Gradci, Budapeštu, Zagrebu, vam je dokaz, da je to pleme čilo in čvrsto. Ni se čuditi, da se plačujejo po 300 do 400 fl. eden na mestu.

Da so konjske dirke jako velikega pomena za konjerejstvo, to je splošno znano; želeti je le samo, da bi se konjerejei še veliko bolj vdeleževali naše domače konjske dirke, ter da bi prav mnogi pristopili k konjerejskemu dirkalskemu društvu v Žalci. Tako nam bode mogoče več in lepših daril vsako leto razdeliti med pridne konjerejce.

Konečno naj bode tem potom izrečena srčna hvala vsem onim blagim gospodom, kateri tako blagohotno podpirajo pri konjerejskem dirkalskem društvu v Žalci. Ljudstvo v Savinjski dolini bode se vedno hvaležnega srca spominjalo njih blagih imen, kajti da povzdigujejo našo konjerejo, s tem množijo tudi blagostanje našega kmeta. Srčna Vam toraj hvala; živeli!

J. K. Savinjski.

### Goveja kuga.

Žalostno je gledati okuženo živino na gobci in parkljih. Rahlo hodi, kakor da bi bila vsa potrpana; pastirjem se ni treba jeziti zaradi uhajanja v škodo, saj se komaj premiče. Tisti, ki imajo zdravo živino, vozijo gnoj, orjejo, sejejo, spravljajo steljo in drva za zimo, oni pa, kjer je živina okužena, hodi klavern okoli nje, ne more v tem lepem jesenskem času si celo nič opraviti. Solze bi lahko točil, a pomagati si ne more; vdati se osodi je najbolje, in gledati, kako poležava eno tukaj, drugo tam. Tako se nam godi na večih krajih v Podravji. Le eden par okuženih volov so prignali na Muto na sejem in zdaj imamo hudo nadlogo v našem kraju.

Svetujemo pa vsem, kjer začne živinče v hlevu se sliniti, naj kmalo vsem gobec z istimi slinami namažejo, da vse ob enem bolezen do-



bijo, ker drugače celo jesen ne bo v hlevu mirú, ker eno živinče zboli v enem tednu, drugo v drugem in tako naprej. Ako je pa vsa živina enkrat okužena, pa je v treh tednih mir.

Za parklje, da jih živina ne zgubi, je najboljšo zdravilo kreolin. Tri do štiri žlice se ga vlije v eno vedrico vode in s tem se naj parklji izpirajo na den po dvakrat. Za gobec je pa kis in alaun ali galun, ki se v vodi raztopi. Namoči se v taki kis cunjia in se gobec na den po dvakrat izbriše in živina začne kmalo jesti.

Sploh pa se zapoveduje, da naj nikdo v tako okuženi hlev ne hodi, da boleznici ne prinese tako k svoji živini, tudi naj blizo ne goni nobene govade.

Okuži se govada, ovce in svinje. S trpeninom pa naj nikdo okužene živine ne vrači, ker je prehud. Nekateri to svetujejo, pa je krivo. Le kreolin je pravo zdravilo.

Od večih krajev se nam piše, da imajo to bolezen, najhuje pa razsaja menda v Podravji ter je n. pr. v župnišči na Remšniku 13 goved klavernih na tej bolezni in enako na mnogih krajih. Bog nas reši kmalu te uime!

**Sejmovi.** Dne 25. septembra pri sv. Trojici v slov. gor. Dne 28. septembra v Cmureku. Dne 29. septembra na Vranskem, pri sv. Lovrenci na Dravskem polji, v Marenbergu, na Pilstanji, v Šoštanji in v Veržeji. Dne 1. oktobra v Gradci (za konje) in na Bregu v Ptuji (za svinje.)

## Dopisi.

**Od sv. Jošta na Kozjaku.** (Cerkev. Nove stavbe. Še enkrat šola.) V spomladi t. l. je začelo cerkveno predstojništvo z denarno pomočjo neke posebne farne dobrotnice staviti za cerkvenika hišo, v katerej je tudi jedna soba odločena, da imajo farani in hribolazci v ostri zimi in v slabem vremenu v njej zavetje. Potrebno se bode tudi tu delilo krepčilo kruha in vina. Take hiše je pa bilo tudi potreba. Kdorkoli iz življenja pozna naše hribe, ta vè oceniti, koliko je vredna postrežba v tacih planinah, kjer v obližji še za denarje ni ničesar dobiti! Občno je bilo veselje faranov, ko jim cerkveno predstojništvo naznani, da se bode zgradila hiša, kjer si bodo smeli po zimi ob nedeljah in praznikah otrple ude zagreti. Ni ga bilo v fari posestnika, ki bi se bil obstavljajal težavni vožnji za stavbene potrebe. Pod takimi pogoji hipoma prične cerkveno predstojništvo hišo staviti, ne se oziraje niti na desno niti na levo, kjer so zunanji nasprotniki nepotrebne spletke snovali. Prvega majnika se je začelo za stavbo pripravljati, zadnjega julija je hiša tu — gori že stala. Če še omenim, da je okolica Brdce na svoje stroške pozidala

kapelo sv. križa, tako mislim, da se je za jedno leto dosti storilo. Hišo in kapelo je izvršil g. Jurij Stropnik, zidarski mojster v Smartinu pod Šalekom, prav lično in v splošno zadovoljnost faranov. Imenovanec je zidal o svojem času tudi cerkev. Kedaj pa se bode stavila nova šola, še je le vprašanje časa. Ravno zdaj delajo šolska oblastva na to, da se stara listina — všolnica z dné 3. decembra 1884 št. 7134 predela, ker je pomankljiva na vse strani. Po novi listini bodo zraven občin: Dobrna, Št. Janž, Kozjak še na novo všolane občine: Spodnji Dolič in Velenje. Tako je pa tudi pravično, ker nekateri otroci iz slednjih dveh občin v resnici obiskujejo tukajšnjo šolo, ki jim je pri rokah in v primeri do družih šol najbližja.

**Od Slatine.** (Naši fiakarji) so se pred kratkim pritožili na deželni odbor štajarski, da premalo vozijo ter pravijo, da Stoinšegg in Mayer iz Gradca dobita v pisarni na Slatini, tam, kjer se v novejšem času vožnje delijo, zmiraj dosti voženj, le domači fiakarji nič. Tisti gospod, ki oskrbuje vožnje v Slatini, nek Kovatschitsch (Kovačič), rodom Slovenec in je deželski diurnist, daje vožnje le Štojnšku in Mayerju; domačim fiakarjem, ki skoraj celi dan pe Slatini lazijo in za vožnje prosijo, ne daje nič. Večkrat se prigodi, da nam znani velikotrebušni Štojnšek na dan po tri do štirikrat napreže in pelja, ravno tako Mayer. Domačinski fiakarji, ki se že s fiakarstvom veliko let pečajo, pa dobijo le malo zaslužiti, akoravno silno potrebujejo, tem bolje, ker so njih vinogradi po peronospori popolnoma vničeni. Stari pregovor pravi: „Kdor maže, tisti vozi“. Resnično, da Štojnšek in Mayer dobro mažeta svoje vozove, ker tako gostokrat vozita. Ker pa domači fiakarji mnogokrat vidijo, s kakšno silo Kovačič k Štojnšku gre naročat zavoljo vožnje, mislimo si tudi tako, da veliki Nemeč Štojnšek slednjemu tudi podplate maže, da so bolj trajni, ker drugače bi se prehitro zbrusili in deželski diurnist bi v zadrege prišel, kje na leto toliko podplatov naročiti.

Bivši fiakar.

**Izza Sotle.** (U ime.) Velika nesreča za naše mile slovenske kraje je zdaj na skorej vseh krajih živinska kuga. Sejmi so do malega vsi zaprti. Izvažanje živine je prepovedano. Od kod bo sedaj dobil naš kmet denarjev? Pred par dnevi so spet zasledili v Sedlarjevem to nesrečno nalezljivko. In kmeti, pri kakerih se je to našlo, so sami najbolj nesrečni, ker svoje živine izven hleva še napajati ne smejo. — Zoper trsno ušico je baje dobro sredstvo, kakor se pripoveduje in kakor se je bojda na večih krajih poskusilo, da se skuba 1 k kadila ali weihraucha na vodi in to se potem na eno vedro vode zmeša. Ta zmes se potem pri kopanju k vsakemu trsu, kadar je odkopan, do

$\frac{1}{2}$  litra vlije, pa tako, da se trs tudi oblije. To je uši zoperno in se takega trsa ne prime. — Opomba. To bi bilo še v resnici lahko sredstvo, da bi le tudi v resnici izdalo kaj! Ali mi nimamo vere va-nj. Uredništvo.

**Iz Ponikve.** (Slabo upanje.) Nesrečna toča je nekatere naše kraje letos že dvakrat zadela in to druga huje od prve in je prva bila dne 31. avg., ko so ravno bile orožne vaje med Vojnikom in Šentjurjem. Pokanje je bilo isti dan iz kanonov in pušek nepretrgljivo in okoli pete ure popoldne, ko še vojaki niso bili orožje odložili, začelo je ravno od iste strani bučati in grometi, da skoraj ni bilo razločiti, ali je vojaški strel ali dohaja iz oblakov, ki so se kmalo privalili in iz njih je sipala po nekih krajih silno debela toča. Na Ponikvi, hvala Bogu, je ni bilo veliko, zadela je bolj del fare proti Sladki gori, ter je nekaterim poljske in vinogradne pridelke celo uničila, in kar niso vinogradi, zlasti tisti, ki niso bili škropljeni, od strupene rose zadeti, so pa od toče trte okleščene, Bog nam pomagaj!

**Od Slatinske okolice.** Moram vam še o Cirilovi srečanosti nekaj omeniti in na prvo dopis c. kr. okr. glavarstva, Ptuj dne 3. maja 1891 štey. 7354, naznaniti. V tem beremo, da je slatinski ravnatelj gosp. Schubert od slavne c. kr. namestnije kot policijski ravnatelj izvoljen, da morajo občine, ako dovoljujejo posameznikom, da bi iz topičev streljali, javne plese imeli itd, ako so v okrogu kopališča: poprej od Schuberta si dovoljenje priskrbeti. Le to je še bilo podčrtano. Po takem smo narodnjaki na omenjeni predvečer, ker nismo v tistem okrogu, brez skrbi streljali, kresove žgali, rakete spuščali in se poleg tega pošteno zabavljali. Schubertu pa se je vendar za malo zdelo, da Slovenci slov. blagovestnika častimo, pritoži se zato slov. c. kr. okr. glavarstvu, da je občina sv. Trojica tako streljala, da so v Slatini okna trepetala in se gosti zoper to pritožujejo. In res. Glavarstvo občini sv. Trojica piše z dopisom od dne 6. avgusta 1891 štey. 13.221, da mora gospoda župana sv. Trojice za dovoljenje ostro pokregati in ko bi še kaj takega enkrat dovolil, moral bi (glavar) pri vis. c. kr. namestnji v Gradci za odstavo (predstojnika) prositi. — Zdaj si pa misli, bralec, ta dva dopisa: obč. postava in prvi dopis od glavarstva nam občinam streljanje dovoljuje, drugi dopis pa ne. — Kaj si moramo pri tem misliti? — Javno torej prosim gospode slov. poslance, naj na pravem mestu to reč presodijo, da se za naprej oblastnijam prepove tako in brez potrebe ljudi motiti. Narodnjak.

**Iz Pristove pri Podčetrtku.** („Dan Gospodov“.) Prav dolgo že ni slišati besede o našem kraju, zatoraj, dragi bralec, oprostite mi, ker ti nekaj vrstic v roke podam. Omeniti ti hočem naše prav marljive in pridne kmete, ka-

teri se res v saki priliki ponosno odlikujejo, in v vsaki vrsti napredujejo. Oni se trudijo celi teden, nedeljo pa, „dan Gospodov“ posvečujejo. Ako prideš ob nedeljah in praznikih v našo na hribcu stoječo cerkvico sv. Eme, našel boš napolnjeno z mnogoštevilnim ljudstvom, katero se udeleži službe božje. Vidi se, da ono spolnjuje, kar je Bog zapovedal: „Šest dni delaj, sedmi je dan Gospodov!“ V tej priliki hvalimo tudi našega od vseh strani spoštovanega in poštenega veletrgovca, kateri bi naj mnogim drugim v zgled bil, po njem bi se naj marsikateri ravnal, da bi se dan Gospodov povikšal. Poglejmo v našo sovesko, k sv. Križu, sta dva trgovca, katera ne vesta za dan Gospodov, in zavoljo tega sta bila od sodnije že kaznovana, pa kaj jima je to mar? Ljudstvo, katero ob nedeljah k službi božji pride, zapeljujeta v svojo štacuno, in se slovenskim kmetom tam prav prilizujeta, da ga le ob groš spravita. Dragi kristjan, kako pa boš ti kedaj odgovor dajal, ako greš k službi božji, ostaneš pa kje drugje? Ali ni to pregrešno? Veseli smo pa mi, da je pri nas vse nasprotno, tukajšnje trgovske pomočnike in služabnike vidimo v vsako nedeljo v polnem številu pri božji službi; zatoraj njih delovanje Bog obilno blagoslovi in obrnemo se mi lahko v naših potrebščinah z zaupanjem do njih. Toraj le vrlo naprej, da bode drugim v zgled!

J. V.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Nj. veličanstvo pojde v soboto na razstavo v Pragi. Ondi ostane štiri dni, potem pa še obiše nekaj drugih mest na českem severu. To potovanje svitlega cesarja ima veliko pomena, kajti izgodi se zoper voljo nemških liberalcey. — Grof Taaffe je zbolel, vendar pa pojde tudi on v spremstvu Nj. veličanstva na razstavo. — Kakor se poroča, odjenja vojni minister za nekaj ter ne terja celih 18 milj. več, kakor druga leta; vsekako pa hoče nekaj milijonov še na navadno, jako visoko vsoto po vrhu. — Štajarskim konservativnim Nemcem se ne godi dobro, kajti liberalni Nemci jih grajajo, ker se oni družijo s slov. poslanci, na drugi strani pa jih slov. liberalci zbadajo, češ, da se držijo premalo slov. stranke. V resnici, komu storijo oni tedaj po volji? Po naših mislih je krivo zbadati jih in zato tudi ne dela tega resni slov. rodoljub. — Na Koroškem vršijo še v tej jeseni občinske volitve in je želeti, da si slov. občine izvolijo povsod slov. može, to še tem bolj, ker je znano, da nemškutar ni dober gospodar, najmanj pa še, ako ima drugih premoženje na skrbi. — Na Kranjskem razsaja še huje trsna ušica, kakor pri nas, kajti uničila jim je že nad polovico vseh vinogradov. — V Ljubljani so gospé in gospice osnovale



pri sv. Petru podružnico sv. Cirila in Metoda in sliši se, da nameravajo tudi po drugih mestnih župnijah storiti enako. — V Gorici se jim gospodarska razstava dobro nosi ter je dosti gospode iz Trsta že prišlo tje, da si jo ogleda. Kmečko ljudstvo pa se drži nekam bolj od strani. — V Trstu se sliši le redko nemška beseda, vendar po imajo ondi nemško gimnazijo. Slovencev pa je nad 60.000, vse eno pa se jim ne dovoli le ena ljudska šola, kamo-li slovenska gimnazija, saj še v Ljubljani ni slovenske! — V Pomjanu na Istri so bile v unem tednu občinske volitve, ali ker bi Italijani ne bili zmagali, zato so volitve kar h kratu pretrgali ter jih odložili. Kje je tu pravica! — V Reki se bahajo Lahi, da se radi učijo madjarščine; to pa ni verjeti, najbrž je to le prazno bahanje in Madjarom pesek v oči. — Kdo da postane nadškof v Zagrebu, tega še doslej nihče ne ve za gotovo, da si se pravi, da najbrž nadškof v Serajevu, dr. Stadler. — Ogerska vlada misli na to, da se skliče brž ko brž državni zbor v Budapešto; če ostane pri njeni želji, snide se državni zbor že za dne 3. oktobra. — Tisza, prejšnji minister, sili zopet na vzgor in že je mogoče, da stopi na novo v ministerstvo, na čelo ogerske vlade. Kar čuti freimaurersko, vse mu je odprto in to se na Ogerskem ne pravi malo. Pri Madjarih je namreč jud prvi in poleg juda freimaurer ni zadnji. Tako se živi v srečni Madjariji!

**Vunanje države.** Nagovoru sv. očeta Leona XIII. do francoskih romarjev čudi se skorej ves svet, kajti lepše še pač ni lahko kdo govoril o delalskem vprašanji, kakor so v tem govoru ga sv. oče razjasnjevali. Da bi le ljudje tudi tako ravnali, kakor so sv. oče govorili. — Shod italijanskih katoliških mož vrši se te dni v Vicenzi; več škofov je navzočih. Sklepi v zboru so bili jako važni, toda težko bode jih izpeljati. — Francoske vojaške vaje so se že skončale in predsednik republike, Sadi-Carnot, je pohvalil vojske in njih poveljnike. No po vajah se to že lepo sliši, ali kaj bode, če pride kedaj do vojske? — Angleška vlada je izprožila misel, naj se reši vprašanje o dardanelških morskimi ožinami na posebnem shodu, toda Rusija ne mara priti na tak shod in tedaj ne bode iz njega nič, kajti celo vprašanje dotika se najbolj Rusije. — Nemški državni kancelar, general Caprivi, ni zoper to, da se smejo v Bavarijo povrniti oo. redemptoristi, ali lutroveci in freimaurerji delajo na vse kriplje, da se v državnem zboru ne dovoli, česar želi katol. ljudstvo. — Ker se v Petrogradu, glavnem mestu Rusije, ne nahaja popolnem nemških šol, če je tudi več jezer Nemcev v mestu, to bode Nemcem v oči in v resnici ni prav, ali kako pa ravnajo Nemci nasproti Slovanom? Ne, nič niso v tem oziru bolji od Rusov, še brž

huji n. pr. v Poznanjskem nasproti Poljakom. — V Bolgariji so imeli zopet narodni praznik, spomin na to, da se je pred 6 leti iztrgala Rumelija Turkom, na korist Bolgariji. — V Zajčaru so imeli srbski radikanci veliko zborovanje ter so sklenili držati se dose danje poti, tedaj meriti bolj na rusko, kakor avstrijsko stran. — Turčija je slab dolžnik in ruski car ne dobi brž od nje nikdar popolnem vojne odškodnine, vsaj nikoli ne v pravi časi. — Arabci v deželi Yemen so postali drzni zoper Turke in pravi se, da so ustajne čete premagale turske vojake. — Iz Afrike ni več poročil o koleri in je torej najbrž že ponehala. — Predsednik republike v Chile, v južni Ameriki, se je ustrelil v Sanjagu, ker se je bal, da ga ujame nova vlada ter postavi pred sodnijo. S tem je pomogel pa še le prav sedanji vladi na noge. — Pet sto ljudi je prišlo ob življenje pri hudem viharji, ki je bil une dni na otoku Martinique, otok je v južni Ameriki in pod oblastjo francosko. — V gozdih severne Amerike nahaja se 412 vrst dreves, precej veliko število. — V Chicagu, velikem mestu severne Amerike, izhaja „Ameriški Slovenec“, torej list v slov. jeziku, enkrat v vsacem tednu in v veliki obliki. O priliki izpregovorimo več o njem.

## Za poduk in kratek čas.

**Vseobčna deželna jubilejna razstava v Pragi leta 1891.**

V zgodovini kulturnega in gospodarskega razvoja naroda českega je leto 1891 zaznamovano z zlatimi črkami. Po brezštevilnih zaprekah, nastajajočih vsled nasprotstva nemške stranke, uresničil je česki narod slavno in zmagonosno veliko misel prirediti letos v Pragi jubilejno razstavo na oslavo stoletnice prve obrtne razstave v Evropi, ki je bila v Pragi l. 1791 prigodom slavnega kronanja cesarja Leopolda II. za kralja českega. Jubilejna razstava česka pa je zraven tega zgodovinskega značaja tudi visokega obrtnega pomena. Ogromno, mogočno razcvetela česka obrt ni še bila v drugej polovici sedanjega stoletja prodrila do zaslužene svoje veljave doma in drugod. Izdelke česke obrtnije pokupile so doslej večinoma nemške in angleške tvrdke, a od tam so se vračali v Avstrijo za dragi denar kot tuje blago s tujim imenom. Z letošnjo krasno razstavo se je odstranila za vselej ta hiba. Česka obrt stopa danes samostalno na vrhuncu kulture pred strmečo Evropo, ona tekmuje zmagonosno z vsemi obrti Evropskih narodov. Neverjetno krasna je jubilejna razstava v Pragi, ona presega v velikem meri pričakovanja vseh obiskovalcev. Minister Gautsch je svoje začudenje nad njeno krasoto izrazil cesarjevemu namestniku grofu Thunu

s sledečimi besedami: „Solchen Glanz, und grossartige Erfolge hätte ich niemals erwartet, ich dachte, die Čechen sind nur eine Arbeiter-nation!“ a grof Thun mu je odgovoril: „Excellenz, Sie haben sich stark geirrt, die Čechen sind keine Arbeiternation, sondern sie sind eine Nation der Arbeit!“ V razstavi je videti sijajne izdelke vsestranske delavnosti, podpirane z vsemi sredstvi moderne dobe, dobe tehniških čudežev, ondi je videti veliko naobraženost in bogastvo českega naroda, a sredi tega cvetočega napredka je videti tudi prosto cvetico česke idilne skromnosti, blagoslovljene delavnosti tudi najnižjega sloja narodovega, českega kmeta; to je delavnost, ki je ni gojila niti moderna tehnika niti izučena izobraženost in umetnost, temveč prirojeni razum, ukus in moralna moč njegova, ki se je oživljala in jačila v vednih bojih, prelivanju in mešanju krvi. In v teh slovesnih dneh prepričalo se je tudi Njegovo veličanstvo osebno o resnici vseh vesti, ki so mu prihajale o česki razstavi in dosledno o velikosti, moči in visoki kulturi českega naroda.

Po velikem verižnem mostu Franca Jožefa dospemo skozi del mesta Bubna za četrto ure peš na razstavo, vozimo pa se tudi lahko s tramvajem ali po železnici na vrvéh (Seilbahn) na Letovišče navzgor a po ravnini z električno železnico dalje do razstavišča. Glavni uhod sestoji iz dveh 30 m. visokih stolpov, zvezanih z velikim obločastim portalom, okrašenim z grbi českih mest. Odtod se nam odpira čarobni razgled na razstavišče, katerega sprednji del se dozdeva pokrit z najkrasnejšimi kobrci umetnih cvetic z grbom kraljestva českega na sredini. Na severnem delu tega cvetličnega kobrca se dviga krasna šatva kralja Jurija Podebradskega. (Dalje prih.)

**Smešnica 39.** V neki gorski vasi sreča tujec kmeta ter ga nagovori: „Oče, kaj ne, da je v tej vasi mnogo norcev?“ — „Se ve, da jih je“, odgovori kmet, „se ve, da jih je, toda le na potovanji“.

## Razne stvari.

(Državni zbor.) Kakor velja sedaj za gotovo, skliče se državni zbor za dne 10. okt., delegaciji pa za dne 9. novembra in sicer zborujete oni letos na Dunaji.

(Nemštvo.) Na c. kr. gimnaziji v Mariboru je v prvem razredu vsprejetih 32 učencev v nemškem in 46 v slov. oddelku, tedaj v cellem 78 učencev. Več slov. dečkov pa ni našlo milosti pri c. kr. gimnazijskem vodji, ker niso znali do volje nemščine, da-si so prav dobro odgovarjali v drugih rečéh.

(Učiteljstvo.) Nadučitelj je postal g. Emerik Morič na ljudski šoli v Zdolah, gosp.

Ivan Belec pa v Jurkloštru. — Nadučiteljica je postala g. Ana Hödel na dekliški šoli pri M. Magdaleni v Mariboru in učiteljica na isti šoli g. Amalija Bruder. Obé ste trdi Nemki.

(Bralno društvo) v Framu bode v nedeljo, dne 27. septembra ob 4. uri popoldne imelo svoje redno zborovanje pri g. Turnerju. Pri tej priliki bode potovalni učitelj g. Belé iz Maribora govoril o napravi sadnega mošta. Zaradi važnosti tega predmeta za kmetovalce vabi vse kmete iz bližnje okolice — ude in neude — k obilni udeležbi Odbor.

(Slov. pevsko društvo v Ptuj.) Pri seji dne 18. septembra 1891 se je sestavil odbor slov. pevsk. društva tako-le: prof. Josip Zelenik, veleposestnik, predsednik, Miha Lešnik davk. pristav, podpredsednik, Dragotin Zupančič, učitelj, tajnik, Frančišek Copf, učitelj, blagajnik in Jan. Sedlaček, posoj. uradnik, arhivar — vsi v Ptuj.

(Germanstvo.) V Mariboru obstoji „zaveza Germanov“ in v njej nosijo zvonec ti-le pravi pravcati Germani: dr. Ed. Glantschnigg, (Glančnik), A. Serpp (Srp), Wiltschke (Vilčke) itd. Opomenimo pa še naj o tej zvezi to, da je ona v službi „viteza Jurija“.

(Odpadništvo.) Na čelu podružnice nemškega šulvereina v Ljutomeru so gg.: odvetnik dr. Namesnik, lekar Šarec in poštar Mayrič. Prvi in zadnji sta Slovenca, srednji pa je Čeh — vsi pa zvesti Weitlofovi slugi.

(Novo poslopje) je dobila c. kr. gimnazija v Celovci in so ga v soboto, dne 19. septembra slovesno odprli.

(Okr. zastop) na Ptuj je po svoji večini v narodnih rokah. Nemcev ali nemškutarjev je v njem 10 iz skupine najvišje obdačenih in 9 iz Ptuj; narodni možje pa so voljeni: 10 iz veleposestva, 10 iz kmečkih občin in eden iz trga Črna gora, vkup torej 21.

(Vojaške dače) ali kruljevke se je doslej že vplačalo 12,453.000 gld., izdalo pa se je v podporo rodbinam rezervistov iz tega denarja 1,382.330 gld.

(Na razstavi) v Pragi je bilo že do dne 15. septembra 1,800.000 obiskovalcev in na razstavi v Zagrebu 270.000. Najmanj jih je obiskalo razstavo v Zagrebu v sredo, dne 16. sept. samo 4435 oseb.

(Obravnavanje) Drave pregleda v ponedeljek in torek posebna komisija od Maribora doli do Frankovec ter določi, koliko se naj izvrši dela še letošnje in prihodnje leto.

(Poboj.) V nedeljo, dne 13. septembra je šestero kmečkih fantov iz župnije sv. Ruperta nad Laškim trgom napadlo dva kmečka fanta iz Svetine, Miha Sevška in Janeza Kapla ter so prvega ubili, drugemu pa čeljust razklali. Sedaj je vseh šestero že pod ključem v Laškem trgu,



(Slov. tiskovine.) Kakor se nam piše iz Sevnice, ne daje tamošnja c. kr. davkarija slov. davčnih knjižic ljudem v roke, ampak le nemške. No tega še nam je treba, da se ljudje dražijo iz davkarije.

(Natolcevanje.) Nek K. Flucher, krčmar v Mariboru, je bil te dni pri c. kr. finančni direkciji v Gradci. Možic bi rad, da bi država ne tirjala toliko daca od krčmarjev. Naj bi pa to dosegel, je med drugim pri dvornem svetovalci Christu tožil častito duhovščino, češ, da ona kmetov ne podučuje ter ne pripravi na to, da naj škropijo svoje gorice zoper peronosporo. Čudimo se možu in njegovi ponižnosti, čemu je ne toži kar naravnost, naj plača za krčmarje že tudi ves dac, vso vžitnino?

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali: dr. Jože Pajek, prof. na c. kr. gimnaziji v Mariboru 50 fl., D. Meško, župnik v Kapeli 5 fl., gospa Rošker pri sv. Magdaleni v Mariboru 3 fl., Matej Štrakel, kaplan pri sv. Petru v Gorenji Radgoni 2 fl., Alojzij Šijanec, župnik v Negovi 2 fl., Fr. Ogrizek, kaplan v Št. Jurji na juž. žel. 3 fl., dr. Fr. Jurtela, odvetnik v Šmariji 10 fl., Fr. Simonič, kaplan v Zavrčah 5 fl., prof. dr. Jožef Muršec 10 fl., A. Lednik, župnik 10 fl., gospodinja Hohnjec od sv. Petra pri sv. Gorah 5 fl. Bog plati!

(Tatvina.) V noči 22. septembra so vlomili tatje v pisarno kopaljšča v Radincih ter so odnesli iz nje nekaj denarja, puško in še drugo lovsko pripravo. Doslej še jih niso dobili.

(Požar.) Dne 9. septembra je zgorelo go spodarsko poslopje Antona Grabenšek v Makovci, župnije sv. Ruperta nad Laškim trgom, in je našel v ognju smrt tudi njegov 6 let stari sinko. Najbrž pa je otrok tudi požgal poslopje.

(Ogenj.) Na Remšniku je zgorel hlev tamošnjega posestnika Abrama. Brž ko ne pa je kdo ogenj položil. Enega imajo že v zaporu. Od zavarovalnice dobi posestnik 700 gld. Hišni hram si je še rešil, da-si je že na petih krajih gorel.

(Oblačilo) se je na paši unelo v nedeljo, dne 13. septembra v Ljubčnem pri Celji Neži Pogelšek, 6 let stari hčerki tamošnjega posestnika ter je sirota se tako hudo opekla, da je za eno uro pozneje umrla.

(Zločinstvo.) Na male maše je zgorela ob 5. uri zjutraj v Armeški pri Sevnici klet J. Glagovška, posestnika na Plešivci. Kdo je tako rano bil pri kleti ter postal kriv požara, to se ne zna pa veliko ugiblje.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jan. Strah, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Št. Rupertu v slov. goricah, prevzame župnijo sv. Bolfanka v Biši v oskrbovanje.

Listič uredništva. Č. g. Fr. P. v N.: Hvala, toda v tej obliki ne kaže. — Č. g. V. B. pri sv. A.: Vam velja isto, kar smo prej rekli. — G. B.: Brž ni Vaše ime,

### Loterijne številke:

Trst 19. septembra 1891	18, 15, 16, 70, 71
Linč " " "	4, 26, 51, 18, 87

Št. 4619.

## Razglas.

C. kr. okrajno sodišče pri sv. Lenartu v Slov. gor. kot instanca zapuščine dne 15. julija 1891 v Zgornji Senarski umrlega posestnika Josipa Kocbek dovoljuje na prošnjo dedičev de präs 14. septembra 1891

### prostovoljno sodnijsko dražbo:

I. vinograda vložna šte. 55 kat. občine Osek, ki meri 111 ar 98 m<sup>2</sup> ali 1514 □<sup>0</sup> z viničarsko hišo, cenilna vrednost 584 gld. 52 kr. z branjem;

II. vina, ki se nahaja pri vinogradu vložne šte. 20 kat. občine Negova št. 15 (Muhičev vrh), letnikov 1885, 1887 in 1890 s posodvo vred, cenilna vrednost 2250 gld. in odredi se za to izvršitev rôk na

### dne 10. oktobra 1891

v Oseku, oziroma v Muhičevrhu.

Dražba pri vinogradu v Oseku vršila se bode od 8—9. ure popoldne, dražba vina v Muhičevrhu pa se začne ob 11. uri predpoldan.

Posestvo vložne šte. 55 kat. občine Osek se le odda za ali nad cenilno vrednostjo 584 fl. 52 kr.

Polovica najvišjega ponudka se takoj po dražbi izplačuje, druga polovica pa se lahko vknjiži, dokler dotični dediči še niso polnoletni in sicer po 5% obresti.

Vsak ponudnik je dolžan položiti pred dražbo 10% varščine v gotovem denarju ali hranilničnih knjigah v roke dražbenega komisarja.

Vino se odda po sodih v kleti s posodvo vred ali brez nje le za ali nad cenilno vrednostjo.

Najvišja ponudba se mora takoj pri dražbi v roke sodn. komisarja položiti. Kupec prevzame po dražbi vso odgovornost in mora svoje reči v 14 dneh odpraviti.

C. kr. okrajno sodišče pri sv. Lenartu,  
dne 16. septembra 1891.

Morocutti.

## Razne škafe in košare

za sadje in grozdje

dobé se pri

**Franč Jančar-ji**

lesni in košariški obrt v Ljubljani. 12

## Zahvala.

Krajni šolski svet in šolsko vodstvo na Humu pri Ormoži štejeta si v prijetno dolžnost, vsem prečastitim prijateljem šole in otrok za vsa k šolski veselici izročena darila, bodi-si v denarjih ali jedilih, za postrežbo šolske mladeži, kakor ze mnogobrojni obisk pri šolski veselici, dne 14. t. m. izreči najsrčnejšo in najtoplejšo zahvalo.

Hum pri Ormoži, dne 16. septembra 1891.

Matevž Podgorele, Anton Porekar,  
načelnik krajn. šolsk. sveta. nadučitelj-voditelj.  
Martin Ivanuša, kraj. šol. ogleda.

## Oznanilo.

Okrajni študentski letnih 120 gld. oddal se bode enemu učencu iz Čeljskega okraja na vino-rejski šoli v Mariboru. Prošnjiki naj vložijo dotične prošnje do dne 20. oktobra t. l. pri okrajnem odboru v Celji.

Okrajni odbor v Celji, dne 15. sept. 1891.

Načelnik:

1-2 **Dr. Jož. Serbec.**

## Romarski vlak na Trsat oziroma Reko

priredi „Katoliška družba“ v Ljubljani pod pokroviteljstvom preč. g. prošta A. Jarc-a in vodstvom g. J. Bizavičarj-a, gvard. Ljubljanskega v soboto, dne 3. oktobra 1891 povodom še praznovajoče šeststoletnice prenesenja Božje hiše iz Nazareta na Trsat pri Reki.

Vozni listki po omenjenih cenah dobivajo se v pisarni podpisane družbe, na porti frančiškanske samostana in v Jos. Paulinovi potovalni pisarni.

Da se bodo vse priprave redno in pravočasno vršile in se število vdeležencev vsaj pravočasno seznało, prosi se, da si vsakdo prej ko mogoče ali vsaj do četrtega 1. oktobra (v Ljubljani do petka 2. oktobra) vozni listek preskrbi.

Vozni listki dobivajo se tudi pri gosp. D. Hribarju v Celji in gosp. M. Berdajsu v Mariboru.

## Posestvo

14 oralov veliko, dobre pol ure od Slovenj-gradca v Pameču je na prodaj ali se da v najem. Poslopje zraven farne cerkve je zidano ter se nahajajo štiri hiše, kuhinja, tri obokane kleti, dva hleva, škedenj in svinjak. Tudi sta dva sadunosnika, njive, travnike in gozde. To posestvo je zelo pripravno za oštarijo in trgovstvo. Več pové gospod Janez Dobnik v smartinu pri Slovenjgradu.

**Služba** organista je do sv. Tere-  
zije t. l. za oddati. Več  
se izvê pri cerkvenem predstojništvu v Bra-  
slovčah. 2-2

## Preselitev!

Usojam svojim čč. kupcem in p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da sem se s svojo

### rokovičarsko prodajalnico

v gosposki ulici šte. 16 v zgornjo gosposko ulico št. 24 nasproti kavarni F. urche poprej Pichs preselil.

Izrekujoč svojim čč. kupcem za mi skazano zaupanje najtoplejo zahvalo prosim ob enem tudi v prihodnjic za obilen obisk in obljubim najboljše blago in točno postrežbo.

Maribor v septembru 1891.

S spoštovanjem

**A. Buchta,**

1-5 rokovičar in bandagist.

## Harmonična zvonila

z jarmi vred proti poroštvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

## Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlata podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane in jih po nizkej ceni priporočuje

**Albert Samassa**

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franco.